

УДК 338.512

Симко Ю. – ст.гр. БМп - 32

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ABC-COSTING НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: Малюта Л.Я.

Як свідчить досвід провідних зарубіжних компаній управління витратами доцільно здійснювати із використанням базових принципів сучасних прогресивних систем на основі систем - direct-costing і standart-costing, а також ABC-Costing. В останні роки ми бачимо, що поряд з відомими методами калькулювання витрат поширення набуває сучасна модель - ABC-Costing або система калькулювання на основі діяльності.

Оскільки останнім часом у розвинутих країнах світу спостерігається відхід від традиційних методів обліку та контролю виробничих витрат, пошук більш ефективних засобів підвищення якості продукції та зменшення її обіварності. Ця тенденція зумовлена значними змінами в технологіях, організації виробництва, що відбулися за два минулі десятиріччя. Загроза зниження прибутку і втрати впливу на традиційних ринках збуту змусила керівників багатьох компаній переглянути принципи управління витратами, щоб знизити непродуктивні витрати, поліпшити якість продукції, скоротити час виробництва. При цьому з'ясувалось, що традиційні методи калькулювання мають певні недоліки, які обмежують їх застосування в сучасних умовах. Саме це призвело до виникнення калькулювання на основі діяльності, яке було обгрунтоване професорами Гарвардського університету Р. Купером та Р. Капланом.

Отже, ABC - англійська аббревіатура, що розшифровується як Activity Based Costing, тобто "облік за видами діяльності" або "розрахунок витрат на основі бізнес-процесів". Він отримав широке визнання як основа для прийняття стратегічних рішень, управління витратами й підвищення прибутковості на основі реінжинірингу та контролю ефективності бізнес-процесів. Планування й облік за видами діяльності, або ABC-Costing, передбачає зіставлення в планово-аналітичній, обліковій діяльності витрат та видів діяльності підприємства, які призводять до утворення даних витрат (у традиційних системах планування й обліку витрати калькулюються по джерелах їх виникнення). Тому використавши даний метод забезпечується можливість оцінки ефективності витрат і виявлення:

- "виправданих" витрат, де позитивний ефект (ріст фінансових результатів) перевищує величину витрат;
- "невиправданих" витрат (збитків), де величина витрат перевищує позитивний ефект від їхнього здійснення.
- можливості розділити облік (і структурні підрозділи компанії) на більш важливі й менш значимі та виявити найбільш проблемні зони, які можуть стати (або уже стали) джерелами збитків.

Таким чином, в сьогоденних умовах господарювання актуалізуються питання використання зарубіжного досвіду тому перед кожною вітчизняною компанією стоїть питання про вибір оптимальної моделі управління витратами, на базі якої можливо провести впровадження такого контролю, який дозволить збільшити ефективність інвестицій фірми в цілому.